

Predmet : Ovčara (Miroljub Vujović i dr.)
Okružni sud u Beogradu – Veće za ratne zločine
Broj predmeta :K.V. br.1/2003

Glavni pretres : 23. novembar 2004.

Izveštaj : Nataša Kandić i adv. Dragoljub Todorović, punomoćnici oštećenih

Svedok Borčo Karanfilov, aktivni oficir Vojske Srbije i Crne Gore u činu pukovnika, je na početku rekao da je u jesen 1991. godine bio referent u Službi bezbednosti Gardijske brigade JNA, u činu kapetana. On je tokom sukoba u Vukovaru bio odgovoran za funkcionisanje kontrolno-propusnih stanica u Negoslavcima, kao i kontraobaveštajni deo zaštite komande. Po njegovim rečima, on je na dan pregovora o predaji mitničke grupe imao zadatak da vrši fizičko obezbeđenje Pavkovića i grupe koja je vodila pregovore. “Nakon predaje, oni su smešteni u jedan hangar do sutradan ujutro kada su predati u Sremsku Mitrovicu.” Posle ovoga imao je zadatak oko preuzimanja i dovođenja Marina Vidića Bilog u Negoslavce, a nakon toga je angažovan na prebacivanju opreme iz skloništa komande u Vukovaru za Beograd. Kada je predsednik veća predočio da je Dragan Vezmarović izjavio kako mu je svedok naredio da novu grupu zarobljenika koja je bila na Ovčari prepusti pripadnicima Teritorijalne odbrane, svedok je rekao: “Nelogično.” Svedok Karanfilov je potom dodao da je Vezmaroviću morao neko da izda naređenje da vrši obezbeđenje i da je jedino taj neko mogao i da ga povuče. Sa druge strane, po rečima svedoka Karanfilova, tog dana o kome govori Vezmarović on je bio zadužen za prihvatanje i obezbeđenje Marina Vidića Bilija. Svedok je istakao da uopšte nije bio u poziciji da izdaje naredbe komandiru cete vojne policije, pošto su naređenja mogli da izdaju samo komandanti. Predsednik veća je predočio svedoku Karanfilovu deo iskaza svedoka saradnika koji je u to vreme bio kurir kapetana Radića, u kojem se kaže da je te večeri kada je izvršen zločin na Ovčari, tamo video Karanfilova koji je došao sa Vukašinovićem, Šljivančaninovima zamenikom, i da se Vukašinović svađao sa pripadnicima TO i dobrovoljcima. Svedok Karanfilov je međutim, ostao pri tvrdnji da je tog dana od preuzimanja pa sve do idućeg jutra bio na obezbeđenju Marina Vidića Bilog i dodao da su prethodne večeri na Ovčari bili svi oficiri. Svedok je potom naglasio da je o zločinu na Ovčari saznao nekoliko godina kasnije. Na molbu da pojasni deo iskaza koji je dao pred istražnim sudijom Vojnog suda u kojem govori o autobusima, gužvi i njegovom viđenju da teritorijalci hoće da preuzmu ljude iz autobusa, svedok je rekao da se to dešavalo tog dana kada je preuzet Marin Vidić u krugu kasarne. Po njegovim rečima, u krugu kasarne je bilo nekoliko autobusa sa civilima, a oko njih je bilo puno civila koji su izražavali revolt. O ponašanju ovih ljudi oko autobusa obavestio je Lukića, komandanta kasarne i majora Šljivančanina po povratku u Negoslavce. Svedok je potom rekao da su ti ljudi oko autobusa psovali, vređali i maltene došli u kontakt sa vojnom policijom, koja je obezbeđivala autobuse i koja im nije dozvoljavala da priđu autobusima. Svedok Karanfilov je potom rekao da je bilo više od tri autobusa u krugu kasarne i naglasio da je majora Šljivančanina obavestio o situaciji u kasarni iz razloga što je bilo “neuobičajeno da se jedna grupacija suočava sa pripadnicima policije koji su oko autobusa.

Svedok Jan Marček je na početku saslušanja izjavio da je po Naredbi Personalne uprave Saveznog sekretarijata za narodnu obranu raspoređen na privremeni rad na mesto komandanta lakog artiljerijskog raketnog divizionara (LARD). On je istakao da je imao neugodnosti s

prezimenom, koje se mešalo sa prezimenom Merčep. U njegovoj jedinici je on bio jedini aktivni vojnik, a sve ostalo su bili rezervisti. Po njegovim rečima, on se sa jedinicom premestio na Ovčaru 18. novembra, a sa Ovčare su otišli 22. novembra 1991. godine. Po dolasku na Ovčaru on je smestio komandu u "žutu kuću", a ostale grupe u okolne objekte. Po njegovim rečima, na Ovčari je boravila zarobljena grupa sa Mitnice i to u noći između 18. i 19. novembra. Ovu grupu zarobljenika, koja je 19. novembra ujutru prevežena u Srbiju obezbeđivala je četa vojne policije 80. motorizovane brigade. Dana 19. i 20. novembra je po njegovim rečima na Ovčari bio konvoj autobusa sa ženama, decom i starijim osobama. Po Marčekovim rečima, njega je pozvao Vojinović i tri predstavnika Evropske zajednice, pošto ljudi nisu želeli da izađu iz autobusa i uđu u hangar. Nakon dugotrajnih pregovora oko 8 sati ujutro 20. novembra 1991. godine konvoj je krenuo u pratnji pripadnika 80. motorizovane jedinice i međunarodnih posmatrača. Oko 14 sati, 20. novembra 1991. godine, kada se vratio iz obilaska jedinica, svedok je video autobuse na Ovčari. Njegovi stražari su ga informisali da su tamo potpukovnik Vojinović i zarobljenici. On je otišao tamo i stao na 100 – 150 metara od hangara. On je video kako zarobljenici izlaze iz autobusa u kojima su bila po dva vojna policajca, kako im dobrovoljci oduzimaju stvari i prozivaju ih. Po njegovim rečima, s leve strane su stajali gardijski oficiri JNA, a komandant Vojinović je svojim telom pokušao da zaštiti ljude od batina. Na jednom brežuljku on je vidio potpukovnika Milorada Panića. Pored toga on je video i špalir kroz koji su prolazili zarobljenici, a u kojem su bile naoružane osobe koje su zarobljenike tukle palicama, rukama i šamarima. Nije prilazio, pošto formacijski nije tu pripadao, ali je pretpostavio da će to oficiri odraditi. Rekao je da je Vojinoviću, nakon što mu je prišao, prigovorio da se primopredaja zarobljenika ne odvija po propisima. Po njegovim rečima, tek kasnije je došla četa vojne policije kragujevačke brigade. Nakon toga on je otišao na sastanak i vratio se u komandu oko 18:00 sati. Kada je došao do komandnog mesta video je veliku gužvu pred hangarom. Otišao je tamo i prišao komandantu Vojinoviću, koji je od njega zatražio "ispomoć oko pravljenja reda". Svedok je odredio dva vojnika i jednog starešinu, za ispomoć, a to su bili Vukašinović, Mirko Gavrilović i Jovan Novković, starešina. U hangaru su po njegovim rečima zarobljenici sedeli i stajali uz zidove, a teritorijalci su im prilazili i psovali ih, a poneko bi ih i udario. Marcek je istakao da je u hangaru bilo 20 vojnih policajaca, tridesetak teritorijalaca i dobrovoljaca i nekoliko starešina Gardijske brigade JNA. Po njegovim rečima, Vezmarović je pokušao da napravi red, postavio je konopac, zarobljenici su prebačeni na desnu stranu i počelo je popisivanje. Svedok Marček je istakao da su zarobljenike ispitivali teritorijalci i starešine, a potom dodao da je nakon 10, 15 minuta otišao sa Vojinovićem u svoju komandu, gde su neki oficiri i dva teritorijalca tražili intervenciju za neku grupu zarobljenika. Po njegovom mišljenju, radilo se o grupi koja je izvedena i odvežena na Velepromet. Između 21 i 22 sata u komandu su se vratili njegovi vojnici i izvestili ga da će se vojna policija, koja je obezbeđivala zarobljenike, povući i da obezbeđenje prelazi na TO Vukovar. Ova vest ga je iznenadila pa je otišao do komandnog mesta kragujevačke brigade u Negoslavce kod komandanta Vojinovića, koji mu je to potvrdio. Svedok je rekao da je upozorio Vojinovića da se pogoršava sigurnost zarobljenika i da je njegova jedinica u vrlo teškom položaju. Kako nije naišao na razumevanje, insistirao je na dodatnom pojačanju njegovog komandnog mesta i nije želeo da se vrati nazad dok ne dobije vojnike za obezbeđenje. Nakon sat vremena, koliko je proveo u Negoslavcima, sa četiri vojna policajca 80. motorizovane kragujevačke brigade vratio se na komandno mesto. Tamo je dobio informaciju da su se svi njegovi vojnici povukli iz hangara i vratili na komandno mesto. Svojim vojnicima i vojnim policajcima koji su došli naredio je da nikoga ne puštaju u komandu. Nakon toga više nije odlazio do hangara. Svedok je potom istakao da je tokom noći čuo sporadične i rafalne pucnjeve,

kao i buku mašina iz smera Grabova. Ujutro je od svog obezbeđenja čuo da su zarobljenici nekud odvedeni i možda "likvidirani". Po njegovim rečima, on nije tražio proveru toga šta se dogodilo, pošto niko od njega to nije tražio. Nakon što je čuo tu vest, otišao je u Negoslavce i tražio da se njegova jedinica izmesti. U komandi brigade je naišao na "zaveru ćutanja", pošto niko nije želeo da priča o tome što se desilo na Ovčari. Svedok Marček je istakao da je nakon povratka iz Vukovara imao psihičke smetnje, a da mu je 1992. godine utvrđena dijagnoza posttraumatski stresni poremećaj (PTSP). Svedok je istakao da je po prvi put bio ispred hangara zajedno sa Miladinovićem iz njegove jedinice. Kad je došao drugi put, išao je u pratnji dva vojnika. Nakon što mu je predočeno da Mirko Gavrilović negira da je bio na ispomoći u hangaru i da je pravio popis zarobljenika, svedok Marček je rekao da je u 18 sati ušao u hangar i da je iza stola video, kako mu čini, Mirka Gavrilovića, ali ne može da se seti da li je sedeo ili stajao. Potom je istakao da misli da je papir s popisom zarobljenika, u čiji sadržaj nije ulazio, donesen na njegovo komandno mesto. Po njegovim rečima, on je svom zameniku naredio da se taj papir dostavi komandi kragujevačke brigade u Negoslavce. Svedok Marček je potvrdio deo iskaza iz istrage u kojem je rekao da se seća jednog "markantnog čoveka", kojeg je zapazio po bradi šeširu i visini. Po njegovim rečima, taj čovek je stajao u hangaru po strani i ćutao, a svedok ga je posle video na Petrovoj gori. Dodao je da je ta osoba bila opasnog pogleda. Istakao je da je Mirku Gavriloviću prilikom popisa zarobljenika pomogao Jovan Novković i dodao da on nije Novkoviću izdao naređenje za popis, ali je možda nešto preporučio. Svedok Marček je potom pojasnio da je u istrazi tražio zaštitu poput one koje je video u Hagu, pošto on već tri godine govori, iznosi imena i priča o događajima.